

indica filiera prin care va fi pătruns la noi cuvântul frances: rusească sau polonă. E drumul pe care ni-au sosit un *mundir* (fr. *monture*), *surtuc* (fr. *surtout*), *jiletcă* (fr. *gilet*), *botfor(ț)i* (fr. *bottes fortes*: de aici și obscurul *fărtebote*, într'un inventariu din sec. al XVII-lea, publicat în „Arhiva istorică“, I, 63? Cf pop. *bofturi*: Pamfile, *Industria casnică*, p. 342), *brunel* (originar: *priunel* = fr. *prunelle*; cf. însemnarea pe o „Henriade“, aparținând lui V. Vârnăv, în „Neamul românesc“ din 8 Oct. 1915, intermediarul ar putea fi, totuși, în acest caz, grecesc: ngr. *μπρουνέλα*, „prune sauvage“ = it. *prunella*), *baidir* (fr. *bayadère*, după Philippide, „Arhiva“ din Iași, XX, 480), apoi: *patret* (fr. *portrait*), vr. *hărjeate* (după Tiktin, „Archiv f. d. Stud. der neueren Spr. u. Lit“, vol. 129, p. 171 și urm., fr. *hasard*), etc., etc. (*Fildicòs*, „flanelă supțire“, e turc. *fildeqoz* „fil d'Écosse“: Barbier, II, 436).

Cât privește sensul, el nu opune nicio piedecă serioasă: un *pourpoint* avea, adesea, „des basques“ (v. Piton, *Le costume civil en France du XIII-e au XIX-e siècle*, p. 149), putând fi și „une veste à manches et à girel“ (cf. Quicherat, *Histoire du costume de France*, ad loc). Dar, și făr' de asta, o schimbare de înțeles în această materie nu are nimic suprinzător. dacă un turc. *mahramâ*, „ma(h)ramă, năframă“, a putut deveni în grecește *μαχλάμην*, „sorte de vêtement, tunique“ (Sathas-Légrand, *Les exploits de Digénis Akritas*, pp 211, 293), supt influența etimologiei populare cu *χλαμούδα* „mantă“, de ce ar fi imposibil, ca, printr'un fenomen analog de etimologie populară (cu *pulpă*), *polpoană* al nostru să fi ajuns a însemna ce înseamnă?

Observăm în fine, în legătură cu varianta *plopană* din Golescu, că cuvântul nostru nu are a face cu *poplean* d'n cutare cântec popular: „fuștiulițe de *poplean*“ (N. I. Dumitrașcu, *Flori de câmp*, p 27), care se identifică, credem, cu ung. *paplan*, *paplon*, „Bettedecke“, „macat“ (Szamota-Zolnai, 746) = gr. *πλάπωμα*, *plapomă*?

V. Bogrea

X.

Span. NINGUNO, „niciunul“.

Provenința celui de-al doilea *-n-*, neetimologic, din acest cuvânt, e încă o problemă a filologiei române (cf Meyer-Lübke, s.v).

E. Kieckers, care o reia în „Indogermanische Forschungen“, XXXVIII (1920), p. 211, se gândește la repetarea anticipată a lui *-n-* din *uno*, ca în lat.-vulg. *semprem, vinginti*, fr. *concombre* (lat. *cucumerem*), adăugând în același timp că Vossler, după o comunicare verbală, ar fi mai curând pentru o contaminație cu *non*.

O explicație încă mai simplă și mai directă a fenomenului ar fi, poate, a se admite influența lat. *nungulus* = nullus (Festus, ed Lindsay, p. 184), — el însuși, produs al analogiei cu *singulus*,

V. Bogrea.

XI.

Ci'nce.

Un cuvânt care, întocmai ca și locuțiunea *zo te cuște*, s'a izolat pentru a trăi numai într'o expresiune figurată este *ci'nce*. Această expresiune este: *Mi-s* (= „sânt“) *cince de sătul*. Com. Coca (Bănat). Se mai găsește și ca nume propriu de familie, desvoltat din poreclă și având forma *Cincea* în Gledin și Monor (i. Bistrița-Năsăud).

De la început ne izbește înfățișarea latinească a cuvântului. În adevăr el trebuie să se derive din lat. *cīmel, -icem*, „ploșniță“, „stelniță“, care a putut să dea românește mai întâiu *ci'mece*, apoi prin sincoparea lui *-e-* neaccentuat *ci'mce*, în sfârșit prin asimilare *ci'nce* (cf. vegl. *činko*, ital. *cimice*, piac. *cizma*, bergam *šimēga*, log. *kinuge*, port. v. *chumse*, span. v. *zisme*, span. mod. *chunche*, neap. *pimmeče*, idem ap. Mayer-Lübke, Rom. Et. Wb. No. 1915, p. 152)¹⁾, Cele două cuvinte străine, pe care le avem pentru a numi insecta numită de el, l-au silit să se retragă în expresiunea citată mai sus, al căruia înțeles trebuie să fie „Sânt plin ca o ploșniță care se umflă când se satură“, „Sânt ploșniță umflată (plina) de sătul“.

1) Cuvântul se găsește și în albaneză în formele *k'imek* și *tšimek* Relativ la cea dintai G. Meyer, *AEtWb*, p. 227 ne spune: „Aus se. *kimak* 'Wanze' im Küstenland nach Vuk, das aus einem rom. Dialekt stammt, de, wie das Alb. und Vegliot, in lat. *cimicem* das *c* als *k'* sprach“. *Tšimer* e rostirea scutariana a lui *k'imek* v. ibidem Grecescul τσι έζ: 'Wanzek Hundelaus' - it. *cimice*, v. G. Meyer. *Neugrteutsche Studien*, IV, 93